

Purim: Lottery (Rav Tzadok HaCohen: Resisei Laila 18)

Shabbat is endowed with holiness by G-d. Rosh Chodesh and the festivals are endowed with holiness by Yisrael.

1. Berachot 49a

מקדש ישראל והזמנים ישראל דקדשינהו לזמנים מקדש ישראל וראשי חדשים ישראל דקדשינהו לראשי
חדשים

Purim is unique because it was chosen by Haman and his lottery, and that day was chosen by him for destruction of Amalek.

2. Sanhedrin 39b

אמר אפרים מקשאה תלמידו של רבי מאיר משום רבי מאיר עובדיה גר אדומי היה והיינו דאמרי אינשי מיניה
וביה אבא ניזיל ביה נרגא (שמואל ב ח) ויך את מואב וימדדם בחבל השכב אותם ארצה אמר רבי יוחנן משום
רבי שמעון בן יוחי היינו דאמרי אינשי מיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא

Ephraim Maksha'ah, the disciple of R. Meir, said on the authority of R. Meir:
Obadiah was an Edomite proselyte: and thus people say, From the very forest itself
comes the [handle of the] axe [that fells it].

And he [David] smote Moab, and measured them with a line, casting them down to
the ground. R. Johanan said on the authority of R. Simeon b. Yohai: Thus the proverb
runs, From the very forest itself comes the [handle of the] axe [that fells it].

“The *Pur* is the lottery” – the people called it by its Persian name to show that the
miracle happened because Haman gave significance to the lottery. But really it is the
‘lottery’ which shows G-d in the world.

3. Esther 3:7

בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתיים עשרה למלך אחשורוש הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום
ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר

4. Megillah 13b

תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמח שמחה גדולה אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה ולא היה יודע
שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד

It appears that lottery is random. But the verse states

5. Mishlei 16:33

33 The lot is cast into the lap; but the whole disposing
thereof is of the LORD.
לג בחיק, יוטל את-הגורל; ומה',
כל-משפטו.

Things which seem random are also from G-d.

This is the main power of Amalek – “Who happened upon you”.

6. Devarim 25:18

אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריו ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים

Also Haman “That happened to him”

7. Esther 6:13

13 And Haman recounted unto Zeresh his wife and all his friends every thing that had befallen him. Then said his wise men and Zeresh his wife unto him: 'If Mordecai, before whom thou hast begun to fall, be of the seed of the Jews, thou shalt not prevail against him, but shalt surely fall before him.'

יג ויספר המן לזרש אשתו, ולכל-
אהביו, את, כל-אשר קרהו; ויאמרו
לו חכמיו וזרש אשתו, אם מזרע
היהודים מרדכי אשר החלות לנפל
לפניו לא-תוכל לו--כי-נפול תפול,
לפניו.

G-d acts with a person as he perceives the world.

8. Sanhedrin 90a

וכל כך למה תנא הוא כפר בתחיית המתים לפיכך לא יהיה לו חלק בתחיית המתים שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה דאמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן מניין שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה שנאמר (מלכים ב ז) ויאמר אלישע שמעו דבר ה' [וגו'] כעת מחר סאה סלת בשקל ושאתים שעורים בשקל בשער שומרון וכתוב (מלכים ב ז) ויען השליש אשר המלך נשען על ידו את איש האלהים ויאמר הנה ה' עושה ארובות בשמים יהיה הדבר הזה ויאמר הנך רואה בעיניך ומשם לא תאכל וכתוב (מלכים ב ז) ויהי לו כן וירמסו אותו העם בשער וימות

- “He denied resurrection; therefore he will not have a share in the resurrection.

This is the perception in the world of free choice. In the world of ‘knowledge’ it is the opposite – that someone who has no share in the world to come will not believe in the world to come.

Since Amalek’s essence is randomness, therefore he perceives the world as random.

“That happened to him” is when things fall apart for him. Until then Haman thought that things had a purpose. Only at the end is the truth revealed.

Lottery shows G-d's hand in the world:

9. Division of the Land: Bamidbar 26:55

אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבתם ינחלו

10. Yehoshua and Achan: Sanhedrin 43b

ת"ר נא אין נא אלא לשון בקשה בשעה שאמר הקב"ה ליהושע (יהושוע ז) חטא ישראל אמר לפניו רבש"ע מי חטא אמר ליה וכי דילטור אני לך הפל גורלות הלך והפיל גורלות ונפל הגורל על עכן אמר לו יהושע בגורל אתה בא עלי אתה ואלעזר הכהן שני גדולי הדור אתם אם אני מפיל עליכם גורל על אחד מכם הוא נופל אמר לו בבקשה ממך אל תוציא לעז על הגורלות שעתידה ארץ ישראל שתתחלק בגורל

Our Rabbis taught: The word *na* is none other than a form of supplication. When the Holy One, blessed be He, said to Joshua, Israel hath sinned, he asked Him, 'Sovereign of the Universe, who hath sinned?' 'Am I an informer?' He answered, 'Go and cast lots.' Thereupon he went and cast lots, and the lot fell upon Achan. Said he to him; 'Joshua, dost thou convict me by a mere lot? Thou and Eleazar the Priest are the two greatest men of the generation, yet were I to cast lots upon you, the lot might fall on one of you. I beg thee,' he replied, 'cast no aspersions on [the efficacy of] lots, for Eretz Yisrael is yet to be divided by means of lots, as it is written, The land shall be divided by lot.

11. Cohen Gadol on Yom Kippur: Vayikra 16:7-8

7 And he shall take the two goats, and set them before the LORD at the door of the tent of meeting.
ז וְלָקַח, אֶת-שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים; וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָה, פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד.

8 And Aaron shall cast lots upon the two goats: one lot for the LORD, and the other lot for Azazel.
ח וַיִּנְתֵּן אֶהָרֶן עַל-שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים, גִּרְלוֹת-- גֹּרֶל אֶחָד לַיהוָה, וְגֹרֶל אֶחָד לְעִזָּאֵזֶל.

12. Yoma 39a

טרף בקלפי והעלה שני גורלות אחד כתוב עליו לשם ואחד כתוב עליו לעזאזל הסגן בימינו וראש בית אב משמאלו אם של שם עלה בימינו הסגן אומר לו אישי כהן גדול הגבה ימינך ואם של שם עלה בשמאלו ראש בית אב אומר לו אישי כ"ג הגבה שמאלך

תנו רבנן ארבעים שנה שמש שמעון הצדיק היה גורל עולה בימין מכאן ואילך פעמים עולה בימין פעמים עולה בשמאל והיה לשון של זהורית מלבין מכאן ואילך פעמים מלבין פעמים אינו מלבין והיה נר מערבי דולק מכאן ואילך פעמים דולק פעמים כבה

Yisrael uses lottery to show that nothing is random.